

[Ministeren for Grønland.]

og det ærede medlem hr. Grøndahl har på baggrund af de i rapporten indeholdte oplysninger stillet mig det spørgsmål, om jeg finder det tilfredsstillende, at færre og færre grønlandere beklæder betroede stillinger.

Indledningsvis vil jeg, som det også udtrykkelig er nævnt i rapporten, gerne gøre opmærksom på, at det absolutte antal grønlandere, der er ansat i stillinger inden for de mere kvalificerede arbejdsområder, ikke er faldet gennem den sidste 30 års periode; det er cirka fordoblet. På den anden side må det erkendes, at antallet af udsendte, der er ansat i højere stillinger i den samme periode, er vokset endnu stærkere. Det hænger sammen med, at man har ønsket en så stærk og hurtig udbygning af det grønlandske erhvervs- og samfundsliv, at det har været nødvendigt at oprette flere stillinger til kvalificerede folk, end det grønlandske samfund selv har kunnet besætte. Forholdet er altså ikke det, at udsendte har taget stillinger fra grønlanderne, men det, at det har været nødvendigt at besætte et forholdsvis stort antal af de nye stillinger med udsendte. Når det ærede medlem spørger mig, om jeg finder dette tilfredsstillende, kan jeg sige, at det gør jeg ikke, men det har været en nødvendighed, når udviklingen skulle have det tempo og omfang, man har ønsket.

Det ærede medlem hr. Grøndahl har dernæst spurgt, hvad jeg agter at gøre ved denne udvikling, eller sagt med andre ord, hvad jeg agter at gøre for at få flere og flere grønlandere til at beklæde betroede stillinger i Grønland.

Med min fortid som lærer og senest som skoledirektør i Grønland gennem 35 år kan det næppe undre nogen, at skole- og uddannelsesmæssige problemer har min meget store interesse, og med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne citere et enkelt afsnit af min tale til landsrådet sidste sommer:

„Som De formodentlig ved, har jeg i mine foredrag rundt i Danmark i vinter og ved et samråd med finansudvalget tidligt i foråret fremhævet, at foruden de vigtige erhvervsspørgsmål, så var der især en side af den fremtidige udvikling i Grønland, vi måtte koncentrere os

energisk om, og det var uddannelsen — „investering i mennesker“.

Det kan straks bemærkes, at læringeudvalget jo er i gang med sin del af opgaven, og at der på forskellig måde er et og andet i gang med hensyn til tilrettelæggelsen af den fremtidige uddannelse vedrørende Grønland, der er som nævnt tale om ændringer i skoleloven o. s. v.

Men der er områder, der slet ikke er dækket endnu, og der mangler især et samlende organ for al uddannelse. Det er et sådant organs oprettelse, jeg her vil give Dem meddelelse om.“

Videre sagde jeg:

„Vi agter i ministeriet at nedsætte et internt udvalg (altså ikke en kommission, men snarere et råd), som forhåbentlig i løbet af den kommende vinter kan få samlet og koordineret, hvad vi allerede har liggende om uddannelse, og hvad vi i øvrigt mener bør medtages.

Jeg tror, man kort kan sige, at vi både vil og bør tage alt med — få samlet alle spørgsmål vedrørende dette i bund og grund samfundsvigtige og samfundsopbyggende emne.“

Må jeg i denne forbindelse også have lov at minde om, at den højtærede statsminister i sin åbningstale i det høje ting den 3. oktober gjorde opmærksom på, at den udvikling, Grønland i disse år gennemgår, gør det påkrævet, at erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesproblemerne gøres til genstand for dybtgående overvejelser, og at der agtes oprettet et særligt uddannelsesråd.

Med dette spørgsmål er der nu arbejdet hele efteråret, og efter at det netop i de sidste dage — nøjagtig i forgårs — ser ud til, at den rette mand kan sættes til at organisere dette arbejde, vil rådet kunne komme i gang straks efter nytår. Det er hensigten at tilrettelægge uddannelsesprogrammet således, at der bliver tale om både et kort og et langt målsigte.

Til slut vil jeg gerne gøre opmærksom på, at problemerne naturligvis ikke er løst med etableringen af et uddannelsesråd, og at ingen må forvente, at der i løbet af få år kan nås det fra alle sider ønskede uddannelsesstade. Vanskelighederne såvel på kortere som på længere sigt er, som også påvist i rapporten fra samfundsforskningsudvalget,